

תענית כג כט

דף כג בעתה של הגשמים הוא בלילות רביעי ושבתי, וכך היה בימי שמעון בן שטח שירדו גשמים בלילות רביעי ושבתי, וההיסטוריס ככליות השעורים כרעניני זיתים, ועודשים כדניווי זהב, וצירור מהם דוגמא לדורות להודיע כמה גרם הכתוב ועונותיהם הטו אלה וחסותיהם מנעו הטוב מכם, וכן היה בימי הורדוס כשכתבו אל ביתהמ"ק, ירדו גשמים בלילה ולמחרת נשבה הרוח ופורת העבים וזרחה החמה, ואלה הפעם מלמלכא ודעו שמלאת בידים.

פעם יצא רוב אדר ולא ירד גשם וקראו לחוני המעגל שיתפלל, והתפלל אך לא ירד גשם, ועג עוגה ועמד בתוכה כמו שעשה בחקוק הניבי, שכתוב על שמשתרי אענדה ואתיצבע על מצור, ואמר חוני, רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך, ואני נשבע בשמך הגדול שאני זה מכאן עד שתרחם על בניך והתחילו לנטוף גשמים, אמרו לו תלמידיו שנראה שזה רק להתיר השבועה, ואמר חוני שלא שאלתיך אלא גשמים שירדים בלילות שחיון ומערות, וירדו בופע פד שכל טיפה היתה כמלאה פי חבית ושעירו חכמים שהטיפה לא היתה בפרות מלוג, ואמרו תלמידיו ראיתך ולא נמות, שנראה שהגשמים יורדים לאבד העולם, ואמר חוני לא כך שאלתיך אלא גשמי רצון ברכה ונדבה, וירדו כראוי עד ששלו העם להר הבית מפני הגשמים, ואמרו לו ש כמו שהתפללת שירדו התפלל שיפסקו, אמר להם שקמול אצלו שלא מפללים על רוב הטובה, אך אמר שיביאו לו פר הודאה, והביאו לו, וסמן ידיו ואמר רבש"ע עמך ישראל שיצא ממצרים כשכנסת עליהם לא יכילו לעמוד, וכן כשהשפעת טובה אינם יכולים לעמוד, ה"ר מלפניך שיפסקו הגשמים ויהיה רוח בעולם נשבה הרוח והתחורר העבים והיתה החמה יוצאה ויעצו לשרה להביא ככהים ופטוריו, ושהיה לו שמעון בן שטח שאלילא אתה חוני יורה גורוה עלך גורוה, שהי אפילו בשנים של אליהו שהי אצלו מפתחות הגשמים הוא גשבי שלא ירדו, ואתה נשבע שירדו ויחיה חילול'ה אלא אתה מחטא לפני המקום ועושה רצונך כבן לפני אביו, שאומר לו רחץ אותי במיין ושתוף אותי בצונן, חן לי אגויים אפרסקים שקדים ורימונים, ואביו נותן לו, ואמר עליך ישמח אביך ואמך ותגל וילדך, ובני לשתת הבית שחלו לחוני שליו ואמר והגור אומר ויקם לך, שעל ידי שנותן מלמטה חן יהיה מלמעלה, ועל דרכיך נגה אור שהודר שהיה אצל הארת לו בתפילה, כי השפילו והתאמר גוה, שהודר היה שפל והתבחה אתה נקי בתפלתך, ושח עינים יושיע, שהודר שהיה שח בעונותיו המעשה אותו בתפילה, ימלט אי נקי, הדרו שלא היה אצול מלמט בתפלתך, ונגמלט בכור כפין, ונגמלט אותו במעשה יצחק החבורים.

ר' יוחנן אמר שחיון המצטר על ימיו על הפסוק שיה המעלות בשבט ה' את שבת צדקה, את שבת כחולמים, והיינו שהיו מביאים כהם על פניהם, ואין לו יתכן, ויום אחד הלך בדרך וראה אדם אחד שזרע חרובים וראו אותו כרובים ויצא פירות, אמרו לו עדי ענה, אמר לו יראה כי שתחיה עד אז, אמרו לו שמצאתי את העולם עם חרובים ויבשה שאבותי שחלו לא אני שותל לבני, וכי לאכיל ואח"כ ישן, ונלחתן שן סלע סביבו ונכסה מהעין וישן ע שנב, וכשהתעורר ראה אדם רשע וקוטר חרובים, אמרו לו האם אתה שתלת אותם, אמר לו אני נכדו של השותל, אמר לו כי ישנתו ע שנב, ויום אחד הלך בדרך וראה אדם אחד שזרע חרובים ויצא פירות, אמרו לו שבוני אינו קיים, אך בן בני קיים, אמר להם אני חוני ולא האמינו לו, הלך לביהמ"ד וקשמו שהם אומרים שהשמונה מאיירה כמו בימיו של חוני המעגל שכנסנו לביהמ"ד היה מתוך זה והיה הקושיה, אמרו להם אני הוא ולא האמינו ולא עשו לו כבוד כראוי לו והלשנה דעתו וביקש חרמים ואתם ואמר רבא שלח זה אמרים או החבואם או מיתוחא.

אבא הלוקח היה בן בנו של חוני וכשהיו גשמים הלחו אליו שיתפלל על כך, ומפאה אתה שחחו אליו וזו על המלכים שיתפלל על המלכות ולא פסקוהו והלכו לביתו ולא מצאוהו והלכו לביתו הינו וצאוהו עורד, ושאלו שלומנו **עמוד ב** ר"י החודר להם פניו, וכשנבע עציים נשא את העצים והמערד בכתף אחד, ולמיתו בכתף השנייה אלא נעל בדרך כך כשהגיעו למים, וכשהלכו ליד קוצים הגביה בגדו, וכשהגיעו למים יצאה הים מקושטת לקראתו, וכשנכנס לבית נכנסה אשתו לפניו, ואח"כ נכנסו לתלמידים, ורשע לאכיל ולא יתן היתך תלמידים, ונתן לבנו הגדול חכם אחד ולקטן ב' חלקים, ואמר לאשתו יודע אני שמה יצאה לבקש גשם עליה שנינו וגב התפלל רבא גשם ורא נחזיק טובה לעצמינו, ועמדו וקראו אתה בצד אחד והיא בצד השני, והגיעו עניים מהצד שלה, וכשיירד אמרו להם מה רצונכם, אמרו לו שלחנונו אלך להתפלל על גשמים אמר להם ברוך המקום שאחם לא צריכים אותי לכך, אמרו לו יודע אני שמה יצאה באו הגשמים רק הסבר לנו כמה דברים מותרים שעשית, מדוע בתחלה כשאלנו בשלומך לא ענית, אמר להם שאני שכיר יום ואני יכול להעמכ בעבודתי, שאלו מדוע גלימתך הייתה בכתף אחת אמר להם שהיא שאלה ולא שאלתי לישא עליה שמה, שאלו מדוע בדרך לא נעלת מלבך מינים, אמר להם שברוך אני וראה אי ש מדיקים, וכיום אני וראה, ושאלו מדוע הגבת בגוד בקובים, אמר להם שהבגדים אם יקרעו אי אפשר לתקנם אך הרגל עצמה תתראם, שאלו מדוע יצאה אשך מקושטת לקראתך, אמר להם כדרי שלא אש עיני באשתה אחרת, ושאלו מדוע היא נכנסה לפניך לבית, אמר להם שאני יכול להשאירה בחוץ עמכם כשאני שוכר, ושאלו מדוע היא הצעת לו לאכיל עמך, אמר להם שאין לי מספיק פת ואמרתי שלא תחוקו לי טובה לתנן, ושאלו מדוע גודלת נתן אחד ולקטן שנים, אמר להם שהגדול מצוי בבית והקטן נמצא בבימ"ד, ושאלו מדוע עני הענינים מצד אשך, אמר להם שכיון שהיה מגודל בבית והיה נותנת לעניים פת מוכנה קרובה ההנאה ממנה לעני, ואני נותן רק מעות לעני וההנאה אינה בכתב ועוד סיבה שהיו בריונים שבתנתי שראו בקשתי חרמים שמתוח והיה בקשה שחיוני התשובה וחזרו.

ר' חנניא היה בן בנו של חוני המעגל, וכשהיו צריכים לגשם היו שולחים אליו תפילה הורגת וזה היה מחזיק בגלימתו ומבקש אבא אבא אבא מטר, וחנן התפלל רבש"ע עשה בשבילי אלו שלא מכירים בין אבא שנותרו צדק אבא שאינו נותן מטר, וקראו לו נתבא שהיה מתחבא בבית הכסא.

אמר ר' זוטרא קרב ספרת תורה שכל החוקים שכל בן חתוקים על בבל להסירי בכל ששכרס הונג רבו חסדא רצו להתפלל על גשם אמרו נתנסס יחד אנלי יתרצה הקב"ה שירד גשם, ואילו באי"ו יונה אבוי של ר' מני שכבאו אליו להתפלל על גשם היה נכנס לביתו לקחת חמץ ואמר אשך לי תבואה בוזו ויצא חמרין למקום עמק שכתבו ממעמקים לקראתך, ועמד במקום ענזו והתנסס שאלו התפללו וישחוו לביתו אמרו לו הבא תבואה, אמר שכיון שירד גשם אי"ו לא קרתי במחירי קתי, ר"י מני בני בניך ויצא חמרין לישחוח על קברו, ואמר באמצעים ר' יום אחד שכשפרסו שנה נדבקם שם רגל סוסיהם עד שקיבלו שאלו יצאו יתור, ור' מני היה מצוי אצל ר' יצחק בן אלישב ואמר לו שעשירי בית חמוי מצעים אותו, והתפלל שיעצו עינים עינים, ואמר לו שחם דרקוקים אותו והתפלל שעשירי שוב, וכך היה, ואמר לו שאשת אינה מקובלת עליו, אמר לו מה שמה, אמר לו חנה, אמר תחיה חנה, וכך היה, אח"כ אמר לו שהיה מתגאות עליו והתפלל שתחזור לכיעורה וכך היה, והיו ב' תלמידים אצל ר' יצחק בן אלישב ובקשהו שיתפלל שתיחמו, אמר להם שעשירי שלחתי את בת תפילתי, ר' יוסי בר אבון למד אצל ר' יוסי מיקותא, ואח"כ בעבר ללמוד לפני רב אשי

דף כד יום אחד שמע שרב אשי לומד ששמואל אמר שהשולה הגים מהים בשבת חייב כשישב בו שכעור סלע, אמרו לו אמרו בין סנפיריו, אמרו לו שיה דעה ר' יוסי בר' אבון, אמרו לו שאכן זה הוא, אמרו לו הרי למדתי ור' יוסי מיקותא, אמרו לו שכן, אמרו לו מדוע עובת אותו, אמרו לו שהוא לא חס אפילו על בנו ואזו חנו, ופעם אחת היה לו פעלים שהיה ראוי להביא להם פת, ואמרו לבנו שהם רעביים והיו תחת תנאי אותו ובן האנה הוציא פורחין ויאכלו פעליי באבא וכך היה, וביתני הציב אבוי ואמר להם את הקפידו שאמרתי כי היינו עמוק במצוה, אמרו לו עת' ישיבעי אותך כמו ביתני השביע אותנו, אמר להם ממה, וספרו לו, אמר ר' יוסי לבנו שאתה הטרחת את קונך שתוציא התאינה פירות שלא בזמנך, לכן תאספ מהעולם קודם וזמנך, והיתה לו בת בפלות יופי, ר' יוסי אמר להם שנתן בך לראותה, שאל אותה מה רצונך, אמרו לה אם לא נשאתי אותך בלילה איבה לראותה, ואמר בתי את מצערת לבריותי שובי לעמך ולא יכשלו בן בני עליה, והיתה לו חמור שהיה משכיחה והיו שמים עליה השכר ואם הוסיפו או החסירו לא זהו ופעם שחיו חנו סנדלים והיא הלכה עד שילקחם ממנה והלכה.

מאלפוז אמר **אבי בירתא** בבי וכתבא בבי הגדוק, ששמדו היה נותן כל מה שהיה לו, יום אחד לקח מעות לישוק לקנות לבתו נדוניה ורואוהו הגבאים וכתבאו ממנו ר' יוסי אחריהם והשביעים ממנה הם עוסקים, ואמר לו להשיא יתור ליתומה, אמר להם הם קודמים לבית נותן להם כל מה שהיה לו, ונשאר לו זה אחד וקנה לו תבואה ויחם לביתו ונתנם באוצרו, וכשבא אמה לבלתי מה הביא אבא, אמרה לו לא אני יודעת אך מה שנקט שם באוצרו, והלכה ורואתה שהוא מאמץ חסימ ואי אפשר לפתוח הדלת, הלכה בת לביהמ"ד ואמרה לו ראה מה ששלך רב אשך, אמר לה הנה העבודה שראו לך הקדש שאן לך ביתי ושמה עניי ישראל.

ר' יהודה נשיאה גזר תענית על גשמים ולא באו, ואמר כמה שי משמואל הרמתי על יהודה בן גמליאל אי לא ירדו שכן נתקע אינו למי שעלך כן בימיו, וחלשה דעתו ואז בא מטר.

בבית הנשיא יצאו תענית ולא הוריעו ר' יוחנן ור' הלוי והוריעו להם רק בבוקר, אמר ר' יוסי שלא קיבלנו מאתמול אמר ר' יוחנן שאנו נגדרים אחר כולם.

הקודשים אילן בן אריס
תשורה, נפתלי יעקב בן רחל דבורה,
גילעד מיכאל בן בת גלים הי"ד
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABDADF12@GMAIL.COM

גליון 101 פרשת בלק תשע"ד

פעם גזרו בית הנשיא תענית על גשמים ולא ירדו, אמר הושיעא זעירי מן חבריא שכתוב והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה, וזה משל לכלה בבית אביה שאם עיניה יפות אין גופה צריך בדיקה, אך אם עיניה טרופות גופה צריך בדיקה ובאו עבדי הנשיא ושמו סודר בצוארו וציעורוהו, ואמרו להם בני העיר עובדוהו שהוא מצער גם אותנו אך את רואים שכל דבריו לשם שמים, לכן אנו לא אומרים לו כלום.

רבי גזר תענית ולא ירד גשם, וירד לפניו וראה או ר' אלפי ואמר משיב הרוח ונשבה רוח, ואמר מוריד הגשם וירד גשם, אמרו לו מה מעשיך, אמרו לו אני גר בכפר עני שאין בו יין לקידוש והבדלה ואני טורח ומביא יין ומצוא את כולם ידי חובה.

רב הגיע למקום וגזר שם תענית ולא ירד גשם, וירד לפניו ש"ן אחד ואמר משיב הרוח ונשבה רוח, ואמר מוריד הגשם וירד גשם, אמרו לו רב מה מעשיך, אמרו לו שאני למדך תינוקות ואני מלמד בני עינים ככני עשירים ואנינו לוקח שכר ממי שאינו יכול, ויש לי דגים שאני משחד ומפיס בהם את מי שאינו רוצה ללמוד והוא לומד.

רבי גזר תענית והתפלל ולא ירד גשם, ואמר שאלתי את נחמן וחבטוהו מהכותל לקרקע, וחלשה דעתו ואז ירד גשם, ורבה גזר תענית והתפלל ולא ירד גשם, אמרו לו שרבי יהודה היה גזר תענית והיה יורד גשם, אמר להם מה אעשה שאמנם בלימודו אנו ערופים מהם, **עמוד ב** שהיה בימי רב יהודה היו לומדים רק נתיקין ואילו אנו לומדים בכל הסדרים, וכשרב יהודה הגיע כמסורת שווקיצים האשה שכושבת ירק בקדרה ואז יזימי סבכבן בטריפהם תהיינן אמר שהוא רואה או ר' שמואל, וראה שרש ל ואלו לו ש"ג ישיבות שלומדים עוקצין, וכשרב יהודה היה שולף נעל אחת ירד גשם ואז צווחים לו היום ולא מגשימים בנו, ואם יש לנו מעשים מן שיעוד יניד, אך מה עשור גדולי הדרור שאן דרום ראו.

רב יהודה ראה שני אנשים שולוולו בלחם אמר אי"כ יש שובע בעולם ונתן עיניו ונהיה רעב, אמרו החכמים לרב כהנא בן בר נחויא ששרתו ומצוי אצלו, שיגרום שיצא בפתח הסמוך לישוק, ורב יהודה יצא של וראה אסיה ושאל אותם מה זה, ואמרו לו זה שהם עומדים סביב סל המרים אמר אי"כ יש רעב בעולם ושולף נעל אחת ובא מטר, וכשרצה לשלוף את השניה בא אליהו ואמר לו שהקב"ה אומר שאם תשלוף אותה יחרב העולם.

רב מרן בן ביה שמואל אמר שהוא עמד על שפת נהר פפא וראה מלאכים בדמות מלאים שמילאו חול סביבנה, ונעשה קמח סולת ובאו כולם לקנות, ואמר להם שלא יקנו מזה כי זה מעשה ניסים ולמחרת הגיעה ספינה עם חרטים מפריזא.

רבא הגיע להגרניצי וגזר תענית ולא ירד מטר, אמר שכולם ילכו לישון בתעניתם, ולמחרת שאל האם מישתו ראה חלום, אמר ר"א מהגרניצי שקראו לו בחלום שלם טוב לרב טוב מריבון טוב שמטובו מטיב לעמו, אמר רבא אי"כ זה הע ונתן והתפללו וירד גשם.

אדם אחר חיבבו רבא מלקוח שבעל כוחת ומית כשהלקוחו, ושמועו בית המלך ורצו לצער את רבא ואמרה איפרא חורליי לבנה והלך שלא יתעסק עם החורליי שריבונם נתון להם מה שמבקשים, ואמרה לו שאם הם התפללים על מטר יורד מטר, אמר לה שחורליי ירד כי זה זמנו, אך נראה אם יתפילו עכשיו בתקופת תמוה אם ירד גשם, ושלחה לרבא שיתפלל עכשיו על גשם והתפלל ולא ירד מטר, ואמר רבש"ע אלוקים באינוני שמענו אביתוני ספרו לנו פועל פולחן בימי קדם וזנו בעינינו ולא ראינו, וירד גשם עד שנפלו הגרובים של הצפורים לתדלק, ובא אליו אביו שהיה ואמר לו שמי מטריח את כלפי שמיא ואמר רבא פה שישנה מקומו וכך עשה ולמחרת ראה שבמיטתו יש רושם של סכנינו.

רב פאפא תענית ולא ירד מטר וחלש לבו ונשכח לו קדירת דיסא, והתפלל ולא ירד גשם, אמרו לו ר"י בר אופרזיני שאי שטרון קדירה נוספת ירד גשם והוא החבישי, ואז חלשה דעתו וירד גשם.

ר' חנניא בן דוסא היה בן ברוך וירד גשם, ואמר לו האומר נבחת וחינאני בצער עופק הגשם, וכשהגיע לביתו אמר לו העולם בעלך וחניאני נבחת וזוהו גשמי, אמר לה שחורליי ירד כי זה זמנו, אך נראה אם יתפילו עכשיו בתקופת תמוה אם ירד גשם, ושלחה לרבא שיתפלל עכשיו על גשם והתפלל ולא ירד מטר, ואמר רבש"ע אלוקים באינוני שמענו אביתוני ספרו לנו פועל פולחן בימי קדם וזנו בעינינו ולא ראינו, וירד גשם עד שנפלו הגרובים של הצפורים לתדלק, ובא אליו אביו שהיה ואמר לו שמי מטריח את כלפי שמיא ואמר רבא פה שישנה מקומו וכך עשה ולמחרת ראה שבמיטתו יש רושם של סכנינו.

דף כה והיתה לו שכנה רעה שאמרה לה עממי הרי אין כל להם אראה מה היא אופה, ודפקה בדלת ואשת כ"ה התיבשה ויעלה לתרד, ונעשה לה צנס וכשנכנסה השכנה ראתה שהתנור מלא לחם, אמרה לה הביאי מהרדה שלא יחוך לחם, אמרה לה את הלחתי הביאי מרדה, ושנו שכבתה או תהי כל כונתה כי היתה מלומדת בניסים, ואמרה לבעלה עד מתי נצטטר לבך, אמר לה מה אעשה אמרה לו החתול שה' יביא לך משחו והתפלל ויצאה פיסת יד והביאה רגל שולחן מהוב וראתה בחלוניה של הצדיקים אובלים בשולחן רבם עני שלש רגלים ולה עם שני רגלים, אמרה לו חנה כך שכולם יאכלו בשולחן זה מזה וללא מעט שולחן רבם, אמר לה שיתפלל ויקחו חזרה, והתפלל ולקחה את הרגל ושנו שהנתן האתרוג גדול יתור, שירדו שרבר שנתנים לא לוקחים חזרה, ער"ש אחד ראה שבתו עצובה וישאל אותה מדוע היא עצובה אמרה לו שהתחלף לי כלי השמן בשל חומך והיילקה בחובתך, אמר לה מה אכפת לך מי שאמר לשמן וידלק יאמר לתחמך וידלק, ודלק כל היום ולקח ממנו את הבומא.

פעם חיו לו עינים ובאו ואמרו לו שהם מפסידים בשדות, אמר שאם הם מפסידים יאכלו אותם דובים, ואם לאם לא אחת בימי דוב בקרניה, וכן היה, והיה לו שכנה בביתו הלאו הספיקו הקירות ובהא אליו ואמרה לו שלא יבוא דוב בקרניה, אמר לה מה שמתן אמרה לי אינו, אמר אינו הקירות והעושה שן והתאחרו ויצאו אמה לכל צד, ויש אומרים שנוספו להם סנפים, ופילמו אמר שראה אותו בית שישאלו לו הקירות אמה לכל צד ואמרו לו שזה הבית שביה ר' חנינא בתפילתו, ולאכורה מהיכן היו לו עינים הלא היה עני, ועוד שחכמים אמרו שיש אסור לגדול בשמה דוק באי"ו, ורב פנחס אמר שפעם עבר אדם יחד פתח ביתו והניח שם התנגולים, ואשת ר' חנינא מצאה אותו והוא אמר לה שלא יאכלו בציניהם והרבו ביצים והתנגולים יציערו אותם, ומכרן וקיבל במחירה עינים, ופעם עבר אותו אדם שאבד התנגולים ואמר שהנחתי כן את התנגולי בעבר, ושמע ר' חנינא ושאל אותו אם היה בהם סימן ונתן סימן ונמל את העינים.

בן פורת היה עני מאד וכשהקי לא היה לו כלום לאכיל, ומצא צלע שום ואכלו וחלש לבו וישן, ובאו החכמים לבקרו וראו שהוא ככה וצחק ויצא ניעוצ אש ממצחו, שאלוהו מדוע צחקת ובכיתי, אמר להם שישב עמו הקב"ה ואמרתי לו עד מתי אצטרע בפועל', ואמרו לי אלעזר בני נוח לך שאהפך את העולם מתחילתו ואז נתכן שתורלכי שבעה לש שעה של מזונתו, וגם אז זה לא ודאי, אמרתי האם נשאר לי לחיות יותר ממה שחייתי ואמר בעבר בני יותר, אמר לי שמה שחייתי הוא יותר, אמרתי אי"כ אני רוצה, ואמרו לי הקב"ה שבעל שאמרתי כן תקבל לעוה"ב י"ג נהרות של שמן אפרסמון צלולים כפרת ומקשה, שתתענג בהם, ואמרתיה האם זה הכל ואמר הקב"ה מה שאמרתי לך, ואמרתיה האם אני מבקש ממישהו שאין לו, והכני בצפורן על מצחי, ואמרו לי אלעזר בני הכתר בני חצייס.

ר' חמא בר חנינא אמר לתענית ולא בא מטר, אמרו לו שרשעיב"ל גזר כן ירד מטר, אמר להם שהוא יותר ממנו, ואמרו לו שנבא ונתנו ויעשונו ויעשונו ויעשונו ויעשונו ויעשונו ויעשונו, ובקשו חרמים ולא ירד גשם אמר להם נח לכם שירד מטר בשביענו אמרו לו שכן, ואמר רקיע רקיע כסה פניך ולא כיסה אמר כמה עינים פני הרקיע והכסה וירד גשם.

לוי גזר תענית ולא ירד גשם ואמר לפני ה' רבש"ע עליתי וישבת במרום ואיך מרחם על בניך, וירד גשם אך לא נעשה צולע, ויע"ו אמר ר"א שאסור להפסיק בדברים שלם מעלה שאדם גדול השיח בדברים גשמיים צולע והוא לוי, ולאכורה זה קרה לו כשהגדים לישב רבי אינאןופסי קדיה, ויש לומר ששני הדברים גשמיים ולא **ר' חייא בן לוינוני** שזע שמאמר הענינים זה לזה שירדו מטר בעמון ומנא, והתפלל רבש"ע כשנתת תורה לעמך ניסית בכל העמים ושלם איתך ועכשית אלה נותן להם ושלם ונתת גשם במקומם.

ר' חייא בן לוינוני דרש בפסוק צדיק חומר פירח כאור בלבושיו יגשגש שכתוב גם תמר וגם ארז שאם היה כתוב תמר היינו אומרים **עמוד ב** שצדיק עושה חומר וגזעו לא מחליף לכן דימו לאור, אך היה כתוב ארו היינו אומרים שצדיק הוא כאור שאינו עושה פירות ולא נאמר שנינים, ולאכורה דאם אין גזעו מחליף שכתוב שיהלוק אילן מחבירו לקוח קוצין יתור משפח מהרקיע ובספן הישקמה ר' טפחים ובקנין גופנים מהקמח ומעלה, ובדלק וארז יכול לשרש כי אין גזעו מחליף, ויש לומר שהפסוק מדבר בשאר מיני ארזים כדבריו בן הושא י"א מיני ארזים שכתוב איתן מברבן ארזישיה ורבי וכו'.

ר"א גזר י"ג תענית על הציבור ולא ירד גשם ובתענית האחרונה התחילו לצאת אמר אתם מכינים לעצמכם קצרים וככו ריחוד ירד גשם, ועוד מעשה בר"א שירד לפני התענית והיה כ"ד ברכות ולא נענה ר"י ירד קצרים ואמה אבינו מלכנו בא מלך אלא אתה אבינו מלכנו רחמנן רחמי עלינו ויש גשמים,

ורינו העם ויצאה בת קול תשפתל ר"ע התקבלה לא מפני שהוא גדול, אלא שהוא מעביר על מידותיו ור"א על מעביר על מידותיו.

שיעור הגשם שיעוד ויפסקיו להתענות, לר"מ הוא נמלא ברך המחרישה ולחכמים ביבשה טפה, בבנינוית ב' טפחים, ובעבודה ג' טפחים, ר"ש בן אלעזר אומר שא"ס טפח מלמעלה שלא עולה אליו התהום ב' טפחים, ויש ברייתא שהתהום עולה ב' טפחים וז' מדוב בעבודה שטפח הוא קצת או עולה רק טפח אחד.

ראיה אומרת עבודה עולה ב' טפחים **ר"א** ובעבדת ניסוך המים אומר תהום חבירו שיביע ממיזו קול שני רעים אי שומע, שכתוב תהום אל תהום קראו לקול ציצורן, ורבה אמר שיאה את ירידה מלאך הגשם שהוא דומה לנעל שחתוך שפתו ועומד בין תהום חתחתן לעליון, ואמר לעליון הורר מימיך, ולתחתן אומר תביע מימיך, שכתוב הניצנים נראו בארץ וגו'.

לר"מ אם התענו וירד גשם קודם הנץ לא ישלימו ואם ירד אחר הנץ ישלימו, ולר' יהודה אם ירד קודם צנות לא ישלימו ואם ירד אחר צנות ישלימו, ולר' יוסי, ירד קודם ט' שעות ביום לא ישלימו, ואם ירד אחר ט' שעות ישלימו, כמו שמצאנו אצל אהאב שהתענה עד ט' שעות שכתוב הראית כי נכנס אהאב, ר' יהודה נשיאה לא גזר תענית יורד גשם אחר הנץ ונתנית להשלם, אמר לו ר' אמי שאם שונים שהחילוק הוא בין צנות לצנות חצות, וכן שמואל הקטן גזר תענית וירד גשם קודם הנץ וחשבו היה שזה שדה לצביר שלא צריכים לצום, אמר להם שזה מלאך אמר שביקש פרס מרוב אך אמר לעבדיו שינתו לו קודם שיבטע קולו, ופעם אחרת גזר תענית וירד גשם אחר השרביע, וחשבו הגם שזה שבה לצביר אמר להם שזה לא שבה אלא זה כמו עבד שביקש מאמר פרס ואמר רבי הניחו לו שיתמקמץ ויעצער ואח"כ תנו לו, ולשמואל הקטן יהיה שבה לצביר כי שכתבו משיב הרוח ומיב בא רוח, ואומרים מוריד הגשם ויורד גשם.

כסודו תענית כלוד וירד גשם קראו הלל הגדול בין הערבים, ומה שלא אמרו מיד כשירד גשם אומרים אביי ורבא

דף כו שאומרים הלל רק בנפש שבעה וכרס מליאה, אך כשרוב פפא הגיע לבית כנסת של בני גובר וגזר תענית וירד גשם קודם חצות ואמרו הלל ואח"כ אכלו ושמו, יש חלק שאצל בני מחזא מצוי שכרות.

פרק בשלושה פרקים

משנה ג' פעמים בשנה הכהנים נושאים כפייה ד' פעמים ביום, בשחרית מנחה מוסף ועדילה, בתענית ומעמדות וביה"כ, ותקנו ועמדות שכתוב בפסוק אר קרבני לחמי, ואין אדם מקריב ללא שעומר על קרבנו, כי לא תקנו בנזאים ראשוניים כ"ד שמורות, וכל שמשר היה ממדל של כהנים לויים וישאלים, שתהגיע זמן המשמר לעלות על הנהגים ויורשלים, וישאל היו בתכנים בהיהם, וקראו במעשה בראשית, ואנשי המעמד התענו ד' ימים בשבוע מב' עד ה', ובערש"ל אל התענו מפני כבוד שבת, וביום א' לא התענו שלא יצאו ממנחה וענגו לניגעה ותענית וימותו, וביום א' קראו בראשית ויהי קריאת ביום ב' קריאת יהי רקיע ויקו המים, וביום ג' קראו יקו המים יהי מאורות, וביום ד' קראו יהי מאורות וישרצו המים, וביום ה' קראו ושרצו המים ותוצא הארץ, וביום ו' קראו תוצא הארץ ויכרוה השמים, ופרשה גדולה קראו שנים, וקטנה קרא אחד, ולבשרתי צמח ומנחה קראו על פה כקריאת שמע, בערש"ל במנחה לא נכנסו לקרוא מפני כבוד שבת, ולר"ע, ביום שאמרו הלל לא היה מעמד בשחרית, ואם יש מוסף אין מעמד בעדילה, ואם יש קרבן עציץ אין במנחה, ואמר בן עזאי שר' יהושע שנה שאם יש קרבן מוסף אין במנחה, ואם יש קרבן עציץ אין בעדילה, ור"ש חזו ושהה כבן עזאי, **יש ט' זמני** עץ כהנים, בא ניסין בן ארז בין יהודה, ככ' המנו בני דוד בן יהודה, בה' אב בני פרעוש בן יהודה, בו אב בני יונדב בן רכב, ב' אב בני סנאה בן בנימין, בט"ו אב בני חזות בן יהודה, והיו עמם כהנים לויים, כ' אב בני יהודה, וכן בני גונבי עלי ובני קוצניץ קצינות, ככ' אב בני פתח בן יהודה, ככ' אלול בני עזרן בן יורם, טבת הביאן שוב בני פרעוש, אך לא היה בו מעמד שיש בו הלל וקרבן מוסף וקרבן עציץ, **ה' דברים** קרו בי"ז בתמוז **עמוד ב'** ושבו הלווחות וכל המצוי, והובקעה העיר, והפסקו מושב שרף את התורה, והעמידו גשם בהיכל, **וה' דברים** קרו בט' באב נגזר שלא ירד אחר הבית הראשון והשני ולכדה ביתו ונחרשה עירה, **משנכנס** אל מעטים בשמחה, ובשבוע שחל בו ט' באב לא מכבסין ולא מספחים, ומחרו ביום ה' מפני כבוד השבת, בערב ט' באב לא יאכל ב' בתשלים, ובאל יאכל בשר ולא ישתה יין, ולרשב"א יעשה שלא יר' יהודה אומר סיכפה המשיה, ולא הורו לו כהנים, **ורשב"א** אומר שלא יהי ימים טובים וישאל כט"ו באב וכוונת' שכונת ישראל יצאות בכרדי בן שאלים שלא לביש את מי שאין לו והגדיים שעונים טבילה, ובית ירושלי יצאות מוחללות כהנים ואמורות, בתור שא עינין לקרוא את מי בתרור לך אל

תתן עיניך בנוי אלא במשפחה, שקר הוא והבל היפי אשה ויאת ה' היא תחללה, וכתוב תנו לה מפרי ידיה היחילה כפרעים מעשיה, וכ' כתוב צאינה וראינה בנות ארון מכלך שלמה כעטרה לו אלא מנו ביום חתונתו, שזה נתן תורה, וביום שבת לבו, זה באי בנימין במרתה בימינו. **גמרא** המשנה אומרת כב' פרקים נושאים כפים ד' פעמים, אך למעשה בתענית אין מוסף, ויש לכאר במשנה שבג' פרקים נושאים כפים לכל תפילה, ויש המומים ג' פעמים ויש ד' פעמים, שחרית מוסף מנחה ועדילה, והג' פרקים הם תענית מעמדות ויהי"כ, ור"ג אומר שב רבה בר אבהו שזה רק לר"מ, ולחכמים ורשעים כפים רק בשחרית ומוסף ולא במנחה ועדילה, ולחכמים זה דעת ר' יהודה, ולר' יוסי, בעדילה יש, ובמנחה אין נשיאות כפים, ותחלקו, ש"לר"מ נושאים ג' במנחה, שכל יום אל נושאים שחששו לשכרות, ובתענית אין חשש שכרות, ור' יהודה סובר שמנחה ועדילה שזה שעה שלם יום מצויי שנתנו גזרם כ' בתענית ויהי"כ, ור' יוסי סובר שגזרן רק במנחה שהיא מצייה לל יום, אל גזרם בעדילה שאינה מצייה לל יום, ור"ג פסק כ"מ ור' יוחנן אמר שנתנו כ"מ, ורבא אומר שהמנהג כ"מ, וה"מ שלרב דורשים כך בשיעור, ולרבא לא דורשים אך מורים כי לשואל, ולר' יוחנן לא מורים, אך אם עשה לא מוציי מוהריים אותו, ור"ג פסק כ"ו ור"ג יוסי היום ליעל אפים במנחה בתענית, כיון שהתפלים סמוך לשיקיעה עשוהה כבעילה.

לכו"ס שיעור אלו לישא פני, ורובי"ל אומר של בר פקדא שהטעם לכן שנמכרה פרשת נשיאות כפים לנויר שכמו שנזיר אסור ביין כך הנושא כפוי אסור ביין, ואביו של ר' זירא או ר' יהושע בר זבדא הקשה שאר"כ יהיה אסור כן בתרצן, ור' יצחק מבאר שכתוב בפסוק לשרתו ולברכן בשמו וכמו שמתר מתרן, בתרצן כך המברך מותר בתרצן,

דף כז אל פ"ז אם בעל מום אסור בשירות כך מברך יהיה אסור בשירות, יש לומר שהוקש לנויר ששייך אף כבעל מום, ואין לומר שנקיש להמזיר כי זה רק אסמכתא והולכים לקולא.

המשנה מבראת מה תן מעמדות ומה הסיבה ונעושים אותם, כיון שישאל צו להביא קרבן תמיד, וצריך לעמוד ל קרבנו לכן תקינו הנביאים כ"ד שמורות, והבגיע זמן המשמר הכהנים והלויים עולים, וכתבו בברייתא שיש כ"ד שמורות בא"י והי"ב בשחרית והכונה ש"ב מהני"ד הם ביהרות, ובגיע זמן המשמר לעולה עציץ עולים לירושלים, וחצנים ביהרות ביהרות המציצא מון לאחיהם בירושלים.

ר' יהודה אומר בשם שמואל שכהנים לויים וישאלים מעכבים אין הקרבן, וכתוב בבחייתא שר"ש בן אלעזר אומר שכחנים לויים וכלי שור מעכבים את הקרבן, זה תלוי אם עיקר שריה כפה שאו כלי שיש אל מעכבים, אך אם עיקר שריה בכלי, כלי שיש מעכבים.

רב חמא בר גוריא אמר בשם רב שמשח תיקן ח' משמרות ד' מאלעזר וד' מאיתמר, ושמואל הוסיף עוד ח' רודו עוד ח', וביחי' ח' שכתוב בשנת הארבעים למלכות דוד נדרשו וימצא בהם גיבורי השחל ביעוד אלעזר, ובכרייתא אחרת נאמר ששמואל רודו הליטפו על משה לב"ד שכתוב המה ק"ש דוד השמואל הוראה באבותנו, ויש לכאר שמיודם של דוד ושמואל הצמידו על כ"ד, ובכרייתא אחרת נאמר שמשח העמיד ט"ו, ח' מאלעזר וח' מאיתמר, וכשרבו של אלעזר על ביתאמר חלקום והעמידים על א"ב שכתוב וימצאו בני אלעזר רבים לרשי הגבורים הם בני ביתאמר ותיחלקו לכניא אלעזר ראשים לבית אבות ששה עשר ולבני ביתאמר ארבעה שמונה, ואמרו א"ב אחד אחוז אלעזר ואחוז אחוז לאיתמר, והביאו פסוק נוסף שלא נאמר שבני ביתאמר רבו כבני אלעזר ונתעש ח' שיהי ר' לכן כתוב אחוז אחוז אלעזר ואחוז אחוז לאיתמר, ורב חמא יאמר שזה מחלוקת נתאים והוא למד כמ"ד שבתחילה היו ח' משניהם.

המגילה עלו ד' משמרות דיעה תרום פשחור ואימר, ותקינו הנביאים **עמוד ב'** תחילקום לכ"ד וכללו נתנו בקלף וניטע הלל ויעק חבירו ששה, וכן חורום, וכן פשחור, וכן אימר, והתנו שאפילו אם יהויריב יעלה ישאר ידיעה העיקר יהויריב אחיו.

במעמדות קוראים במעשה בראשית, ור' יעקב בר אחא בשם רב אסי מבאר שללא המעמדות אין קיום המעמד ולאין שכתוב, ואמר ה' אלוקים נבא אתך ב' איששה, ואברהם אמר אין אדע שאן שיחטאו ישראל אל ישעה להם כמו דוד המלוד ורוד הפלגה, ואמר ה' שלא, ואמר אברהם במה אדע אמר לו ה' קחה לי עגלה משולשת והינדו קרבנות, ואמר אברהם שכ"ו כשבתימ"ק קיים ואחור החורבן בן יהיה, אמר ה' שתיקן להם סדר קרבנות שכשקוראים אותם לפניו זו כאילו הקריבום והגמליים להם כל עונותם.

אנשי משמר מהתפלים על אחיהם שקרבעו יעלה לרצון, ואנשי המעמדות נכנסו לבית הכנסת, התענו ד' תענית ימי ב' ג' ד' ה' בב' על ירדיה הם, וכן על הולכי המעמדות, ורב' שלא תיפול אסכרה בחקותה, ורב' שפעבורת לא יפילו והמניקות שניקין בניהם, ולא התענו ביום ר' מפני כבוד שבת וק' שלא בשבת, וביום א' אל התענו, ולר' יוחנן מפני הברציה, ולר' שמואל בר נחמני מפני שהוא ג' לצידה, ולר' אלפינ' בעל מפני

נשמה יהיה שהיא נחמת ביום והולכת בחיים, כמו שכתוב שבו ינפשו, שאחר שבת ו' אברה נפש.

בראשית קוראים בשנים ויהי רקיע קורא אחד, שזה ג' פסוקים, ולכאורה בראשית זה ה' פסוקים, ואי אפשר לחלק שאן לפחות ג' פסוקים, ורב אומר שהשני דולג והיינו שקורא שוב פסוק א' שקרא הראשון לשמואל מאפיין באמצע הפסוק, ורב סובר שלא מתקלים פסוק שלא הספיק בו משה, ולשמואל כן פסוקים, ולכאורה ד' חזנא אמר שיהיו לו צעז גדול לפני ר' חזנא הגדול, ולא תהיה לפסוק באמצע פסוק אלא רק לתינוק כל בית רבו שהוא צריך להתמלא, ושמואל סובר שכמו שהותר לתש"ר שאי אפשר

אחרת, כך בקריאת ש ה' פסוקים מפסיקים, ושמואל לא סובר רבו שחששו לנכנסים שיחשבו שהראשון קרא רק ב' פסוקים ואם הראשון קורא ג' יחשבו ויצאיא שכתב יקרא ג' פסוקים, אך ישנה ברייתא שפרשה של ה' קורא אותה יחיד, ואם קרא הראשון ג' יקרא הבא פסוק מעוד פרשה, ויש דיעה שיקרא השני ג' מפרשה אחרת שאי מתחילים פחות שני פסוקים בפרשה, ולכאורה לרב דיגלו ולשמואל יפסיקו, יש לומר שפנים מדובר שיש רווח בפרשה הבא ונא' לא.

דף כח הסתפקו במשנה אם במוסף ומנחה קוראים את מעשה בראשית ע"פ כמו קריאת שמע, או שבשחרית ומוסף קוראים מהספר ובמנחה קוראים ע"פ, וישנה ברייתא שבשחרית ומוסף קוראים מהספר כמו כל השנה, ובמנחה ע"פ ר' יוסי דוחה שיהיד לא יכול לקרוא ע"פ כציבור, אלא כולם נכנסים לקרוא ע"פ כקריאת שמע.

זמן עצים דוחה העמד של נעילה ולא של מנחה, שמנחה או דבר תורה ונעילה זה דברי סופרים, **זמן עציו כהנים** והעם קורא כל שכשעלה המגולה, ולא היה עצים הלשכה התרדכו הכהנים הללו משלהם, ואז התנו גסג כשהלשכה מלאה עצים הם יביאו משלהם, שכתוב והגורלות הפלנו על קרבן העצים הכהנים הלויים והעם להביא לבית אלוקיני לבית אבותינו לעתים מומונים שנה בשנה לבכר על מזבח ה' אלוקיני ככתבו בתורה.

בני גזוני עלי וקראו י"ט המעשה שבשעת שגזרה המלכות שלא יביאו לגלגל המערכת לא יביאו ביכורים והעמידו שומרים בדרכים כמו שהעמיד ורבעם בן נבט שלא יעלו ישראל לרגל והכשרים שברוד הביאו סלי ביכורים והסתירו בקצינות ועלי כתפיהם, וכשהגיעו לשומרים אמרו להם לחינן את הולכים אמרו להם לכתוב ב' עגוליו בדילה הללו מבכתשת חזו, ובעלי שול כתפניו, ואחר שבכרו אותם עיטורם כסלים והביאו לירושלים, והם היו בני סלואמי הנטופתים, ופעם נזלה המלכות שלא יביאו עצים למערכת והושיבו שומרים בדרכים כמו שירכסם הושיב שלא יעלו ישראל לרגל, וריאי חטא שברוד ההוא עשו סלולמות מהעצים והניחום על כתפיהם וכשהגיעו לשומרים שאלו אותם לחינן אתם הולכים, אמרו להם להביא גזולות כסולמות הללו ואחר שכברו מהם פרקום והביאום לירושלים, ועליהם נאמר זכר צדקים לברכה ועל ירבעם נאמר שם רשעים ירקב.

בני פתח מוצא בן יהודה לר"מ הם בני דוד, ולר' יוסי הם בני יואב בן צרויה, לר' יהודה הם בני דין בן יהודה הם בני דוד ולר' יוסי הם בני יואב בן צרויה, ומכוב במשנה בא' שבת שבו בני פרעוש שניה, ולכאורה המשנה לא כ"מ"ם שלבדריש לכתוב שבו בני דוד שניה, וכן יש לכתוב לר' יהודה ולר' יוסי יש לכתוב שבו בני יואב קשישו, ויש לומר שזה כר' יוסי, ויש שני תנאים בדעת ר' יוסי.

עמוד ב' כן שיהא בן בר חסדא שאל אב רב שאמר משה מידע הלל דוחה את המעמד ומוסף אינו דוחה את המעמד, אמר רב אשי שאם הוא דוחה את של מנחה, ודאי ידחה את שלו, אמר קו שיששא שהתכוונתי להקשות שידחה רק את שלו, אמר רב אשי שר' יוסי סוכו כך שהוא אומר שביום שמוף יש מעמד, ובשחרית גם לת"ק יש מעמד אלא בהכונה שיש במנחה אין במנחה וזה הקרבן עצים, אלא הכונה שלא נדחה בעדילה א"י יש יוצא שדוחה רק את שלו ולא של תפילה אחרת, ומה שהמשנה לא אומרת שבר"ח ניסן לא היה מעמד כי יש בו היל וקרבן מוסף וקרבן עצים, והאספקיון שר' יהודה שיהלל של ר"ח אינו מאורייתא שר' יוחנן אמר בשם ר"ש בן יהוצדק שרק י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג ח' ימי חנוכה יו"ט ראשון של פסח ושבוועת, ובחז"ל כ"א יום, ט' ימים של חג ח' ימי חנוכה וב' ימים ראשוניים של פסח וב' ימים של שבועות, וב' הגיעו לבבל וראה ששקראו היל לר"ח וציה לתפסיקם, אך ראה שהם מדלגים אמר א"כ מנחה אבותם ביום, ולהלכה יחיד לא יתחיל ואם התחיל גומה.

הלוחות נשברו בי"ז תמוז שלת"ק ניתנו הלוחות ב' סיון, ולר' יוסי ב', ולת"ק ניתנו ב' א' משה עלה בן ולר' יוסי ניתנו ד', ומשה עלה באותו יום, שכתוב, ויקרא אל משה ביום השביעי ויבא מן השן העזן ויעל אל הנהר, והיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, א"כ היה מ"ד יום מסין, ועוד ט"ז יום בתמוז א"כ בי"ז תמוז כלו ימי ויש נשברו הלוחות, שכתוב ויהי כן קרב משה אל המחנה וראו את העגל וישלך

ג' ח' ימי חנוכה וי"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה

י"ח יום גומרים את ההלל, ח' ימי החג

ח' ימי חנוכה י"ט ראשון של פסח

ו' ימים ראשוניים של פסח

ח' ימי החג ח' ימי חנוכה